

Altın Pirinç Savunması

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /PЗ/

Дата: 07.07.2016 Брой: 7/2016

100'den fazla Nobel ödüllü, uluslararası çevre örgütü Greenpeace'e, beta-karoten küresel kıtlığıyla mücadelede olası çözümlerden biri olarak kabul edilen Altın Pirinç de dahil olmak üzere genetiği değiştirilmiş mahsul ve yemlere karşı yürüttüğü kampanyayı durdurması için çağrıda bulunan bir açık mektup imzaladı.

Özellikle dünyanın yoksul bölgelerinde hızla artan nüfusun gıda kıtlığı ve yetersiz beslenmesi, son zamanlarda genetiği değiştirilmiş mahsuller lehinde ve aleyhindeki şemada tartışmanın ana konusu haline geldi. Genetik mühendisliğinin bir sonucu olan tarım ürünlerinin kullanımının insan sağlığı ve ekolojik denge üzerindeki etkilerine ilişkin soruların yanı sıra, tartışma karlı GDO işine giderek daha fazla dahil olan şirket tekellerine de uzandı.

Altın Pirinç'i Savunan Nobel Ödüllüler

100'den fazla Nobel ödüllü, uluslararası çevre örgütü Greenpeace'e, beta-karoten küresel kıtlığıyla mücadelede bir çözüm olarak görülen Altın Pirinç de dahil olmak üzere genetiği değiştirilmiş mahsul ve yemlere karşı yürüttüğü kampanyayı durdurması için çağrıda bulunan bir açık mektup imzaladı. Tıp, fizik, kimya, biyoloji, edebiyat gibi çeşitli bilim alanlarında çalışan Nobel ödüllülerine göre, kamuoyu şu anda, küresel ölçekte mevcut gıdayı artırma amacıyla biyoteknolojik yöntemlerle tohum iyileştirmedeki başarıları tamamen reddetmeye çalışan çeşitli sivil toplum kuruluşlarının çağrılarına aşırı duygusal tepki veriyor. Girişime, intron olarak bilinen genetik dizilerin keşfi nedeniyle 1993 yılında Fizyoloji veya Tıp alanında Nobel Ödülü alan Richard Roberts ve Phillip Sharp öncülük ediyor. Bilimsel seçkinler tarafından GDO ürünlerinin pazara aktif girişi davasının savunuculuğu, her türlü genetiği değiştirilmiş mahsulün yasallaştırılması ve yaygınlaştırılmasının kapılarını açıyor. Hikaye, son birkaç aydır popüler olan bir başka tarım pembe dizisini, yani glifosat aktif maddesinin yetkilendirmesinin uzatılmasını hatırlatıyor.

Mayıs 2016'da yayınlanan bir raporda, ABD Ulusal Bilimler Akademisi'nin (NAS) araştırma birimi – Ulusal Araştırma Konseyi (NRC) – genetiği değiştirilmiş gıdaların tüketiminin insan sağlığına zarar vermediğini iddia ediyor. Ancak NRC, iş dünyasıyla bağları nedeniyle eleştirilere maruz kaldı, çünkü çalışmalarının yayınlanmasından bir gün önce, tüketici haklarının korunması alanında çalışan sivil toplum kuruluşu Food & Water Watch, NRC'nin biyoteknoloji şirketlerinden milyonlarca dolar fon aldığını iddia eden kendi raporunu sundu.

Greenpeace'in Pozisyonu

"Birilerinin genetiği değiştirilmiş Altın Pirinç'i engellediği iddiaları doğru değil. Altın Pirinç, aradığı çözümü sağlamayı başaramadı ve şu anda satışta değil," diye yorumluyor örgütün Güneydoğu Asya ofisinde çalışan Wilhelmina Pelegrina. Uluslararası Pirinç Araştırma Enstitüsü'ne göre, Altın Pirinç'in aslında A vitamini eksikliğini giderdiği kanıtlanmadı. "Bu son derece pahalı PR çalışmasına yatırım yapmak yerine, yetersiz beslenme sorununu daha çeşitli bir diyet, gıdaya eşit erişim ve ekolojik tarım yoluyla ele almalıyız," diyor çevre örgütünün açıklaması.

Altın Pirinç

Mahalle bakkalının raflarının sadece beyaz pirinç (*Oryza sativa*) paketleriyle sıralandığı günler geride kaldı. Klasik beyaz pirincin yanı sıra, kahverengi, siyah, mor ve kırmızı, ve neden sarı olmasın, yakında soframızda onurlu bir yer alacağını hayal etmekte zorlanırdık. Sonuncusu, iki bilim insanı – Ingo Potrykus ve Peter Beyer –'in çabaları sayesinde ortaya çıktı. 1992 yılında, beta-karoten (provitamin A) üreten bir pirinç bitkisi geliştirmek için iddialı bir göreve giriştiler; bunu sadece fotosentez için gerekli olduğu yapraklarında değil, aynı zamanda yenilebilir kısmında – endospermde – de üretecek şekilde. "Altın Pirinç", sıradan *Oryza sativa*'nın, beta-karoten biyosentezi için iki genle dönüştürülmesiyle yaratıldı: sarı nergis çiçeğinden ve toprak bakterisi *Erwinia uredovora*'dan.